

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра Очних хвороб

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Інна АНДРУШКО

“ 29 ” 08 2025 року

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОФТАЛЬМОЛОГІЯ. ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ»

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Медична психологія», 2022
Навчальний рік	2025-2026
Кафедра	Очних хвороб
Контактна інформація	ophthalmology@vnmue.edu.ua вул. Пирогова, 46 (морфологічний корпус), (0432) 579492
Укладач силабусу	Веретельник С.П., доцент, док.філ.

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 48, складова циклу дисциплін загально хірургічного напрямку
Курс/семестр	4 курс (VII семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/кількість кредитів ЄКТС)	30 годин /1,0 кредитів ЄКТС
Структура дисципліни	Лекції - 6 год Практичні заняття - 14 год Самостійна робота -10 год В цілому: аудиторні заняття – 66.7%, самостійна поза аудиторна робота – 33,3%
Кількість змістових модулів	1
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (при впровадженні карантинних заходів дистанційна)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Головне завдання курсу офтальмології полягає в тому, щоб навчити студентів сучасним методам офтальмологічного обстеження хворого, діагностики та лікування найбільш поширених захворювань органа зору, наданню невідкладної допомоги хворим з гострою офтальмопатологією. Під час розбору окремих захворювань висвітлюються питання патогенезу, клінічної картини, діагностики, лікування пацієнтів, профілактики. А також медичної, соціальної і трудової реабілітації.

Передреквізити. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін загальної підготовки: анатомія людини; гістологія; нормальна фізіологія; патофізіологія; пропедевтика внутрішніх хвороб; нервові хвороби; фармакологія; оперативна хірургія та клінічна анатомія; а також інфекційні хвороби, фтизіатрія, шкірно-венерологічні захворювання.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни “Офтальмологія. Оториноларингологія” є оволодіння етико-деонтологічними основами охорони зору людей різного віку, вивчення вікової анатомії, фізіології органу зору, етіології, патогенезу, класифікацій та особливостей клінічної картини захворювань.

Постреквізити. В процесі вивчення дисципліни набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки, а саме: внутрішніх хвороб; ЛОР хвороб; нервових хвороб; хірургії; кардіології; нефрології; ендокринології та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та застосування отриманих знань, умінь та навичок в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

3. Результати навчання

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

2

ПРН 5. Знати та застосовувати отримані теоретичні знання та практичні навички в професійній діяльності

ПРН 7. Виділяти провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1: 4, 5, 10, 20, 26, 36, 44, 55, 56) шляхом прийняття обґрунтованого рішення. Визначати попередній клінічний/психологічний/патофизиологічний діагноз (за списком 2: 15, 20, 21, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 142, 156, 159, 161, 169, 171, 175, 178, 180, 182, 196, 202, 208), функціональний стан, проводити диференційну діагностику.

ПРН 8. Встановити діагноз невідкладних станів та визначити тактику надання екстреної допомоги при соматичній патології (за списком 3: 2, 11, 12, 32, 33, 34).

ПРН 10. Проводити клінічну, категоріальну діагностику шляхом оцінки феноменів, симптомів та синдромів, інтерпретації результатів функціональних методів діагностики, психодіагностичних методик, лабораторних та інструментальних (за списком 4: 8, 10, 16, 17, 31, 32, 37, 38, 40, 42, 45)

досліджень з визначенням повного функціонального діагнозу. ПРН 11. Визначати принципи, тактику, характер лікування та медико-психологічної допомоги, призначати медикаментозне лікування.

ПРН 13. Визначити необхідний режим праці та відпочинку, необхідну дієту при відновному лікуванні захворювань та/або розладів.

ПРН 20. Якісно вести медичну документацію згідно вимог чинного законодавства та стандартів.

ПРН 22. Дотримуватись етико-деонтологічних принципів в професійній діяльності лікаря. ПРН 27. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5: 6, 9, 10, 13, 15). ПРН 28. Виконувати стандартні процедури та методики.

ПРН 31. Надавати кваліфіковану медичну, медико-психологічну допомогу, як в плановому порядку, так і в екстремальних ситуаціях.

4. Зміст та логістика дисципліни

МОДУЛЬ №1	VII семестр 30 годин 1,0 кредит	Лекції № 1-3 Практичні заняття № 1-7 Темати для самостійного опрацювання № 1-5
------------------	---------------------------------------	--

Дисципліна включає 7 тем, які складають 1 модуль.

Модуль 1. Офтальмологія

Тема 1. Анатомія органа зору. Функції органа зору.

Тема 2. Рефракція та акомодация. Захворювання очорухового апарату.

Тема 3. Клінічна анатомія та захворювання повік, слізних органів, кон'юнктиви та орбіти.

Тема 4. Анатомічні особливості та захворювання рогівки, склери, судинної оболонки. Тема 5. Анатомічні особливості та патологія кришталика. Глаукома.

Тема 6. Пошкодження органа зору, контузії та опіки.

Захворювання сітківки та зорового нерва.

Тема 7. Зміни ока при загальних захворюваннях організму. Сліпота.
Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів офтальмології.
Офтальмологія за методикою організації є клінічною дисципліною та передбачає під час практичних занять:

3

- Курацію хворих з різноманітною патологією органа зору (а при їх відсутності в клініці - розбір клінічних ситуаційних завдань чи архівних історій хвороби): збирання загального та офтальмологічного анамнезу, проведення основних методів обстеження; - Обґрунтовування попереднього діагнозу;

- Складання плану до обстеження хворого та інтерпретація даних лабораторних та допоміжних методів досліджень;

- Проведення диференціального діагнозу та обґрунтування клінічного діагнозу; - Складання схеми раціонального лікування;

Засвоєння теми контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тести, розв'язування ситуаційних задач. Інтерпретація методів досліджень і трактування та оцінка їх результатів, контроль практичних навичок.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, підготовка презентацій, таблиць, опрацювання наукової літератури та написання оглядів з наданих тем для індивідуальної роботи. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра очних хвороб/Студенту/Очна форма навчання/Медична психологія/4 курс/навчально-методичні матеріали

Або за посиланням <https://vnmu.edu.ua/кафедра-очних-хвороб#>

Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач, проведення обстежень, трактування та оцінка їх результатів
Підсумковий контроль дисципліни – залік	Підсумковий контроль зараховують, якщо студент засвоїв дисципліну в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття. Методи: проводять підрахунок середньої арифметичної традиційної оцінки за дисципліну (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова) (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання,

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи))

4

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Підсумковий контроль з дисципліни	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 120 до 200 балів Не зараховано: менше 120 балів (див.Шкалу оцінювання)
Оцінювання дисципліни:	Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 120 до 200 балів. Зараховано: від 120 до 200 балів Не зараховано: менше 120 балів (див.Шкалу оцінювання)

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,9	B	добре	
160-169,9	C		
141-159,9	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	-
120-140,99	E	-	зараховано
119-61	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-60	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

			дисципліни
--	--	--	------------

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, етики та деонтології, техніки безпеки на практичних заняттях.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття, тестові завдання до поточної теми мають бути виконані до початку заняття у розробленій тестовій системі.. На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

5

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка, змінне взуття). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття.

Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при огляді пацієнта дотримуватись правил безпеки, поводити себе коректно, ввічливо. Делікатно відноситись до офтальмологічного обладнання та оснащення оглядових кімнат.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім.М.І.Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/загальна_інформація/Основні_документи/Кодекс_академічної_доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри https://vnmu.edu.ua/кафедра-очних_хвороб#) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених

невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-очних-хвороб#/Студенту> або <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-очних-хвороб#/Новини>).

В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, ВЦА, місцевого органу управління освіти та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища. Обов'язковим є дотримання Алгоритму дій під час надходження сигналу «Повітряна тривога» або інших

6

сигналів оповіщення, а саме: переривати заняття, повідомити студентів, організовано під керівництвом викладача, який проводить заняття, студентам прослідувати в укриття цивільного захисту і перебувати до скасування сигналу. Викладач повинен проінформувати студентів про подальші дії після відміни сигналу: продовжити заняття або рекомендувати самостійно доопрацювати матеріал з послідуочим опитуванням на наступному занятті.

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

8. Навчальні ресурси Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра очних хвороб/Студенту>.

8.1 Основна література:

- 1) Офтальмологія: практикум. Навчальний посібник. Г.Д. Жабоедов, В.В. Кіреєв, К.: ВСВ «Медицина», 2013. - 280 с.
- 2) Офтальмологія. Г.Д. Жабоедов, Р.Л. Скрипник, О.А. Кіча та ін., К.: «Медицина», 2018. - 296 с.
- 3) Ophthalmology: textbook / O.P. Vitovska, P.A. Bezditko, I.M. Bezkorovayna et al. ; edited by O.P. Vitovska. — Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2020. — 648 p.
- 4) Терапевтична офтальмологія. Посібник з офтальмології. За редакцією Г.Д. Жабоедова, А.О. Ватченко, К.: "Здоров'я", 2003. - 133 с.

8.2 Додаткова література:

- 1) Kanski's clinical ophthalmology. A Systematic Approach. John F. Salmon. Ninth Edition. Elsevier, 2020. – 956 p.
- 2) Oxford handbook of ophthalmology. The essential guide to the care of ophthalmic patients. Edited by Alastair K.O. Denniston, Philip I. Murray. Oxford University Press, 2018. - 1200 p.
- 3) Clinical ophthalmology. Shafi M. Jatoi. Fifth Edition. Paramount Publishing Enterprise, 2016. – 320 p.
- 4) Basic Ophthalmology: Essentials for Medical Students. American Academy of ophthalmology, 2017. – 288 p.

8.3 Електронні ресурси:

- 1) Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
- 2) Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
- 3) Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
- 4) Американська академія офтальмології <https://www.aao.org/guidelines-browse>
- 5) Європейська глаукомна асоціація <https://www.eugs.org/eng/default.asp>
- 6) Королівський офтальмологічний коледж <https://www.rcophth.ac.uk/>
- 7) Міжнародна рада офтальмологів http://www.icoph.org/enhancing_eyecare.html

7

8.4 Презентації лекцій, методичні рекомендації до практичних занять та СРС, Консультації (два рази на тиждень згідно графіку консультацій)

9. Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра очних хвороб/ Студенту>).

10. Питання до підсумкового контролю дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра очних хвороб/ Студенту>).

Силабус з дисципліни «Офтальмологія. Оториноларингологія» обговорено та затверджено на засіданні кафедри очних хвороб (протокол №1, від «29» серпня 2025року)

Відповідальний за курс

Світлана ВЕРЕТЕЛЬНИК

Завідувач кафедри

Катерина ГРІЖИМАЛЬСЬКА